

Kaupunginhallitus

24.11.2025

Tampereen kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta**Kangasalan joukkoliikenteen alueellinen palvelutaso vuosille 2026-2030**

Kangasalan kaupunki antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Joukkoliikenteen kehittäminen on tärkeä pitkän aikavälin strateginen tavoite Kangasalan kaupungissa. Kaupunkistrategiassa 2029 tämä on kirjattu muotoon "Ehkäisemme ilmastonmuutosta kulkumuotoihin vaikuttaen ja kestävää liikkumista edistäen" sekä "Edistämme tiheää joukko- ja liityntäliikennettä: kuuma nauhataajama".

Kangasalan kaupunki on panostanut viime valtuustokaudella merkittävästi nauhataajaman joukkoliikenteen palvelutason parantamiseen. Lisäpanostuksella on saavutettu erinomainen joukkoliikenneyhteys Kangasalan nauhataajaman ja Tampereen välillä, mikä lisää Kangasalan kaupungin vetovoimaa, positiivista imagoa ja houkuttelevuutta sekä parantaa arjen sujuvuutta. Kangasalan keskustan ja Tampereen välille on muodostunut ruuhka-aikoina 7,5 min. vuoroväli. Kangasalan nauhataajaman joukkoliikenteen tiheä vuoroväli palvelee muuallakin Kangasalan kaupungin alueella asuvia, koska vaihdot muilta linjoilta Tampereen suuntaan sujuvat sujuvammin.

Kangasalan kaupunki toteaa, että Kangasalan joukkoliikenteen kokonaiskustannukset tulee pyrkiä pitämään nykyisellä tasolla taloustilanne huomioiden palvelutasokaudella 2026 – 2030. Kasvavan Kangasalan kaupungin välttämättömät menolisäykset huomioidaan, mutta uusien avausten tekemiseen suhtaudutaan pidättyväisesti.

Nyssen ehdotuksessa palvelutasoluokitusten nostojen ja suunnittelun painopisteiden yhteenlasketusta kokonaisvaikutuksesta vuosille 2026 – 2030 ei ole lausuntopyynnössä esitetty kustannusarvioita Kangasalan kaupungille. Olisi tärkeää saada tietoa kuntakohtaisesti eri linjojen kustannuksista eri palvelutasoilla, jotta kunnat voisivat arvioida asiaa tarkemmin sekä palvelutason että kustannusten näkökulmista.

Kangasalan kaupunki pitää tärkeänä, että Kangasalan keskustan ja Tampereen välistä joukkoliikenneyhteyttä kehitetään edelleen jatkossakin "tason 1 paras palvelu"- mukaisesti, kuten nykyisin. Kangasalan joukkoliikenteessä tavoitteena tulee olla joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattaminen, mikä osaltaan tukee Hiilineutraali Kaupunkiseutu 2030 - tavoitteita.

Kangasalan nauhataajamaa tiivistävät ja rakennetta tehostavat hankkeet jatkuvat ja valtatie 12 tiesuunnitelmaan liittyvät asemakaavamuutokset toteutetaan. Asuinalueiden maankäyttöä tehostavat asemakaavat tulevat keskittymään erityisesti Kangasalantien varteen Vatialaan ja keskustaan. Keskustan asukasmäärän odotetaan edelleen kasvavan, sillä alueella on useita kerrostalohankkeita tonttivarannossa, ennakkomarkkinoinnissa ja rakenteilla. Lisäksi ydinkeskustan kaupallisten palvelujen laajennushankkeiden odotetaan käynnistyvän tulevina vuosina. Kangasalan keskustan ns. Timanttikortteli on valmistumassa vuonna 2026. Timanttikortteliin siirtyy n. 200 kaupungin työpaikkaa ja siinä on 60 uutta asuntoa. Lisäksi Timanttikorttelissa on 600 m² liiketiloja, joihin avautuu mm. kahvila ja ravintola. Keskustassa käy vuosittain uimahallilla yli 200 000 kävijää, Kangasala-talolla 60 000 kävijää ja kirjastopalveluita käyttää yli 200 000 fyysistä käyttäjää.

Pikkolan alueen Kangasala-Areena, jäähallin laajennus ja pienten lasten yksikkö ovat lisänneet alueen käyttäjien ja työpaikkojen määrää. Alueella on edelleen varaus yhdelle uudelle 7000 m² yksikölle. Pikkolan viereen kaavoitetaan uusi vähittäiskaupan tontti, jossa on kaupan tiloja n. 6500 m².

Suoraman keskustan alueella on odotettavissa yksittäisiä Kangasalantien joukkoliikennekäytävään kytkeytyviä asemakaavamuutoksia. Uutta asuinaluetta asemakaavoitetaan Herttualaan, alueen toteutus tulee ajoittumaan vuosikymmenen vaihteeseen. Herttualantien alkupäähän sijoittuvan terveyskeskuksen laajennusten odotetaan toteutuvan vuosikymmenen vaihteesta alkaen. Asemakaavoituksen myötä tiivistyviä taajama-alueita on lisäksi Saarenmaantien varrella ja Suinulassa. Elinkeinoelämän kehitysedellytyksiä parannetaan mm. keskustan, Lamminrahkan, Huutijärven ja Kisarannan alueilla. Lentolan alueella on parannettu liitântäpysäköinnin kehittämismahdollisuuksia ja Valtatie 12 suunnittelun yhteydessä huomioidaan yhteydet liittyviin sijoittuville pysäkeille.

Suoraman Harjunsalon ja Vatialan Liutun alueilla on useita pien- ja kerrostalotontteja, joiden odotetaan lisäävän alueen asukasmäärää tasaisesti. Vähittäistä asukasmäärän kehittymistä odotetaan tapahtuvan myös Lentolan ja Rikun alueiden pien- ja kerrostalohankkeiden rakentuessa. Lentolaan on saatu uusia toimijoita

ja potentiaalisia kaupan tontteja kartoitetaan edelleen. Uusien toimijoiden myötä kaupan ja palveluiden työpaikkojen määrä on lisääntynyt ja lisääntyy edelleen Lentolassa.

Kangasalan kaupunki toteaa, että Lamminrahkan alueen nykyinen tasoa 2 – hyvää palvelua vastaava joukkoliikenteen palvelutaso on tarkoituksenmukainen tulevilla palvelutasokaudella. Lamminrahkan palvelutasoa tulee kehittää parhaaseen 1-tasoon lähempänä Linnainmaan raitiotien valmistumisen ajankohtaa (liityntäliikenne ratikalle), jolloin Lamminrahkan asukasmäärä on kasvanut nykyisestä ja joukkoliikenteen subventioasteessa on mahdollista saavuttaa nauhataajaman taso.

Lamminrahkaan tavoitellaan merkittävästi lisää uusia asukkaita ja työpaikkoja. Lamminrahkan asukasmäärä kasvaa 800 asukkaaseen vuoden 2025 loppuun mennessä ja koulu ympäristöineen on aktiivisessa käytössä. Alueelle on avattu maksullinen koirapuisto ja valmistumassa oleva hoivakoti tuo 40 työpaikkaa. Kaupan kaavan on tarkoitus olla valmis keväällä 2026 ja alueelle rakentuisi sen jälkeen ensimmäiset kaupan palvelut. Lamminrahkaa vastapäätä olevat Lemetyn yritystontit ovat kiinnostaneet yrityksiä ja alueelle on suunnitteilla liikenneasema ja teollisuuden työpaikkoja. Lamminrahkan ja Lemetyn uusien alueiden odotetaan kasvavan nykyisestä noin 1500 asukkaasta noin 3400 asukkaaseen ja noin 40 työpaikasta lähes 400 työpaikkaan vuosikymmenen vaihteeseen mennessä. Mannakorventie on yhdistänyt Lamminrahkan ja Lemetyn alueet. Uusi keskeinen katuyhteys voisi mahdollistaa joukkoliikenteen kustannustehokkaan järjestämisen näillä alueilla tulevaisuudessa, kun asukasmäärä on kasvanut.

Väestöntiheys ja joukkoliikenteen nousijatiedot huomioon ottaen "tason 2 – hyvä palvelu" mukaista palvelutasoa on Kangasalan kaupungin näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista järjestää Huutijärvellä ja Liutussa, sekä "Tason 4 rajallista palvelua" Metsäkulmaan, Pikonlinnaan ja Ruutanaan, kuten nykyisin.

Joukkoliikennepalveluita järjestetään myös Kangasalan kaupungin alueilla, joille on esitetty vuosille 2026 – 2030 tason 5 mukaista kohdennetun palvelun luokkaa nykyistä palvelutasoa vastaavasti (Valkeakosken ja Saarenmaan suunnat, Asema, Jussila, Suinula, sekä Ponsan, Pälkäneen, Pakkalan ja Kuhmalahden suunnat). Näillä alueilla koulujen oppilaat ja toisen asteen opiskelijat muodostavat suurimman joukkoliikenteen käyttäjäryhmän. Kangasalan kaupunki toteaa, että tason 5 kohdennetun palvelun alueille tulee pyrkiä järjestämään jatkossakin nykyiset koulukuljetus- sekä opiskelu- ja työmatkayhteydet, kun se on tarkoituksenmukaista matkustajamäärät ja kustannustehokkuus huomioon ottaen. Edellä mainittu koskee myös Sahalahden keskustaa, jonne on tarkoituksenmukaista järjestää ja

kehittää nykyistä vastaavaa tason 5 mukaista kohdennetun palvelun palvelutasoa.

Kangasalan kaupunki pitää tärkeänä, että Kangasalan eri alueiden palvelutasoluokituksia voidaan tarvittaessa tarkastella ja päivittää vuosien 2026 – 2030 aikana, jos alueiden kehitysnäkymät muuttuvat nykyisestä.

Kangasalan kaupunki suhtautuu positiivisesti uusien joukkoliikennetarkaisujen (kutsuohjattu- ja robottibussiliikenne) käyttöönottoon ja kokeiluihin taajama-alueilla. Kangasalan kaupungilla on hyviä kokemuksia asiointi- ja palveluliikenteestä osittain kutsuohjattuna. Asiointiliikennettä- ja palveluliikennettä järjestetään Kangasalla tiettyinä päivinä tietyillä alueilla asiakkaiden etukäteen tekemien tilausten perusteella, jolloin palvelubussit eivät liikennöi, kun asiakkailla ei ole tarvetta käyttää palveluliikennettä. Joukkoliikenne voisi mahdollisesti toimia taajama-alueilla kutsuohjattuna kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti pienemmällä kalustolla erityisesti hiljaisempaan aikaan, jolloin tarvetta ei ole isojen linja-autojen kapasiteetille.

Kangasalan kaupunki ei voi sitoutua Nyssen esittämään Kangasalan joukkoliikenteen alueellisen palvelutason luonnoksen yksityiskohtaisiin palvelutasoluokituksiin ja suunnittelun painopisteisiin eri alueilla vuosille 2026 – 2030, koska tietoa ei ole vaikutuksista Kangasalan joukkoliikenteen kustannustasoon.

KANGASALAN KAUPUNGINHALLITUS

Oskari Auvinen

kaupunginjohtaja